

PROGRAM "EURODYSSEE" MLADIMA PRUŽA MOGUĆNOST

Prvi put mi je platio da idem u

Imate predivne plaže, jako je lako doći bilo gdje autom, busom ili pak pješice, nije skupo, svaki je dan otvorena tržnica sa svježim namirnicama, u hrani se osjeća utjecaj Italije, Austrije, Bosne, Turske, a ljudi su iznimno prijateljski raspoloženi. Tako na situaciju gledaju stranci koji se nađu u Istri

Piše **Paola BARIČEVIĆ**

Eurodyssee je program za mlade oformljen još 1985. godine, s ciljem što bolje integracije u svijet rada. Od 1996. godine otkada ga provodi i Istra, tada prva županija u Hrvatskoj, u jednu od 40-tak europskih regija, uputilo se 157 osoba. Dok su naši roditelji putovali unutar bivše Jugoslavije, a neki stariji od nas tek su kao studenti učili o programima razmjene, u isto su vrijeme vršnjaci iz zapadnih europskih zemalja svaki semestar najnormalnije pakirali svoje kofere i obrazovali se u nekoj stranoj zemlji.

U Istru stiglo 117 mladih

U Istri se to omogućilo preko Eurodyssee, 30 godina "starog" međunarodnog programa razmjene mladih unutar članica Skupštine europskih regija u čemu je naša Županija aktivna od '96. Od tada do danas, kroz Istru je protutnjalo 117 osoba, a iz Istre se u jednu od četrdesetak regija uputilo njih 157. Njihova su iskustva jedinstvena, neprocjenjiva, a njihovi su profili u potpunosti različiti, veže ih samo volja i želja za novim izazovima.

Tridesetogodišnjakinja Jeanne Forjonnell u Istru je došla iz Pariza gdje studira umjetnost i dizajn i povremeno radi kao fotografkinja. Jeanne je o programu čula od prijateljice, ujedno i sudionice godinu ranije. Mala preporuka bila je dovoljna za pakiranje prtljage.

-Svidjela mi se pomisao za dobivanjem zanimljivog radnog iskustva, zabavom i provođenju ljeta daleko od velikog grada, govori nam, misleći pritom na naš najveći istarski grad.

Evo zašto se kaže da je ljepota u očima promatrača ili da je se stvar perspektive. Dok mi u Istri hrlimo u Pulu, našem najvećem gradu na poluotoku kako bismo tamo pronašli posao, Parižani mu bježe u zaklon od svoje metropole.

Oduševljeni ljudima i Istrom

-Iskustvo koje sam dobila mnogo je više od onoga što sam očekivala, posao je bio zanimljiv, ali ljudi su ono što me oduševilo, kaže Jeanne. Čak toliko da je usavršila hrvatski, pa one male neobvezatne razgovore vodi upravo na našem jeziku. Euroodisejci u Istru dolaze isključivo ljeti, a razlog tomu ne treba pretjerano objašnjavati. Zimi se ovdje teže može naći posao za njih, povrh tisuće nezaposlenih sezona, a k tome su i zabavna zbivanja u zatišju. Ljeti je pak problem stambene prirode. Naime, kada se i najmanji slobodan prostor prenamijeni u onaj za najam, teško je naći stanodavca koji je voljan za "neturističku" cijenu ponuditi stan euroodisejcima.

Ovoga je ljeta družinu upotpunjavala još jedna Francuskinja. Beatrice Germany je povod za prijavu našla u želji za inozemnim radnim iskustvom. I dok

Boravak iskoristili i za avanturu

mnogi Hrvati posežu za inozemstvom kako bi pronašli bolje plaćen posao, postoje oni koji kod nas vide svoju priliku. -O Eurodysseyi sam čula na forumu za međunarodne mobilnosti i učinio mi se kao savršena prilika za odlazak u drugu zemlju i stjecanje radnog iskustva bez da suviše brinem o smještaju, kaže, jer upravo se za to brine i plaća regija domaćin, u ovom slučaju Istarska županija. Tako Beatrice u Puli bezbrižno boravi 3 mjeseca unutar kojih je savladala jezik za koji naglašava da se namučila s izgovorom. Stvar nije

olakšavala ni činjenica da je radila na recepciji jednog pulskog hostela u koji mahom svraćaju stranci.

U slobodno vrijeme, nema slobodnog vremena. Zvuči strože no što jest. U organizaciji domaćina, euroodisejci idu na izlete Istrom. Radi zabave, ali i upoznavanja regije u kojoj se nalaze. - Posjetili smo Plitvice, Učku, Hum, spilje, degustirali smo vina i pršut, govori Beatrice. - Zahvaljujući tome mogla sam dati konkretne upute, preporuke i informacije gostima u hostelu, priča nam. Iz portugalske

Madeira u Istru je stigla 24-godišnja Joana Castro, najmlađa euroodisejka, ujedno i socijalna radnica kola je svoju diplomu stekla prije 3 godine.

-Imam mnogo iskustva s volontiranjem u institucijama koje brinu za starije i nemoćne, one bez osiguranih financijskih sredstva ili bez obitelji, kaže. "Radila sam i u skloništim za žene žrtve nasilja u obitelji, a sve me to izgradilo kao osobu s čvrstim karakterom, dodaje i otkriva da se na Eurodyssey prijavila sasvim slučajno, u pauzama raz-

mišljanja upisati magisterij ili ne. Između Barcelone i Hrvatske, Joana je Istru odabrala na temelju preporuke koordinатора. "Rekao je 'gle, nećeš požaliti, poslali smo prošle godine dečka tamo i bio je oduševljen", govori Joanna. I to je bio okidač. U Puli se zaposlila u Dječjem domu Pula gdje je isprva poteškoća bio jezik.

O programu čuo usred Atlantika

- Ipak, ništa me nije toliko prepalo da odustanem, veli nam. Joana priznaje da bi teško mogla zamisliti bolji program. - Imate predivne plaže, jako je lako doći bilo gdje autom, busom ili pak pješice, nije skupo, svaki je dan otvorena tržnica sa svježim namirnicama, u hrani se osjeća utjecaj Italije, Austrije, Bosne, Turske, a ljudi su iznimno prijateljski raspoloženi. Tako na situaciju gledaju stranci koji se nađu u Istri.

Marc Puig stigao je iz Sant Just Desverna, grada blizu Barcelone. Profesor je geografije i ljubitelj

Putovanja čine ovaj program posebno zanimljivim

Mladi Europljani oduševljeni Istrom i ljudima

DA UPOZNAJU RAZLIČITE KULTURE I NAUČE JEZIKE

netko u školu!

Imali priliku posjetiti razna istarska mjesta

mnogih hobija, od pješčenja, košarke i odbojke te zaljubljenik u glazbu i znatiželjan po pitanju različitih socijalno-urbanih aspekata, kaže. Marc je o Eurodyseyi čuo usred Atlantika kada je na Azoresima, portugalskom otoku usred oceana bio pripravnik i upoznao jednog Puležana. - Nisam se dvoumio hoću li se prijaviti na odlazak u Istru, najviše zbog toga što sam oduvijek želio živjeti u nekoj od zemalja južne Europe, kaže.

Marc je svoj tromjesečni dom našao na pulskoj Stoji, a posao u jednoj turističkoj agenciji. Slobodno vrijeme je kratko putovanjima po Hrvatskoj i susjednoj Austriji i Sloveniji, a najveća prepreka za boravka na poluotoku, bio mu je jezik. - U Hrvatskoj ljudi jako dobro znaju engleski, pa mi je to uvelike olakšalo situaciju. Svakome bih preporučio život u inozemstvu, daleko od komfornog prostora, jer nakon povratka kući vi ste bolja verzija samoga sebe govori Marc.

Iz Valencije je u Istru stigla Neus Climent Montell koja je u našem razgovoru bila sjetna, pomalo tužna. Njoj je naime na isteku tromjesečni boravak i sudjelovanje u programu. Kao diplomirana ekologinja, Neus je svoje rad-

no mjesto našla u Natura Histrici, kao vodičkinja u Romualdovoj pećini iznad Limskog kanala.

-U Valenciji je Eurodyseja jako popularna, a to je dobro jer možete čuti puno o programu. S druge strane, baš zbog toga je teško upasti i čeka se i po nekoliko godina. Ovdje u Istri osjećam se kao kod kuće, ljudi su jako otvoreni i dobri domaćini, ujedno i puno rade pa nam je to bio problem pri organizaciji izleta. Sviđa mi se dijalekt, shvatila sam da ima sličnosti s dijalektom u Valenciji što je jako simpatično naglašava, Neus.

Učenje jezika-neprocjenjivo

Da ljubav ide kroz želudac, odavno se zna, a isto je i u slučaju s ljubavi prema nekoj zemlji ili regiji. - Sviđa mi se mediteranska gastronomija i tradicionalni okusi koji me podsjećaju na dom, nadam se da to nećete nikada izgubiti i da fast food nikada neće zamijeniti vašu kuhinju, kaže nam Neus. Kako nam se svima često učini da je trava kod susjeda uvijek zelenija, inozemni euroodisejci pravo su osvježavanje ovakvim svojim razmišljanjima.

-Sviđaju mi se vaše prirodne plaže i parkovi, u Španjolskoj je čitava obala

uništena velikim resortima hotela i bazena. Poštovanje prema prirodi trebalo bi biti jače od onog prema turizmu, smatra naša sugovornica. U isto vrijeme, u Španjolskoj se nalazi i Puležanka Vedrana Bakša.

-Prvi put sam čula za program još prije 10 godina od tadašnje kolegice na poslu koja je bila u Španjolskoj, kaže.

No uvijek je nešto drugo bitnije, fakultet, veza, posao. Želja je dugo tinjala i nije se ugasila. - Prijavila sam se prvenstveno radi učenja novog jezika i isku-

stva života u nekoj drugoj zemlji, jer realno, ovo je najbolji način za naučiti i usavršiti jezik, veli. Unatoč dobnoj gornjoj granici od 30 godina, Vedrana je ipak uspjela naći način da se i ona uključi.

-Katalunija je, uz još neke regije, produžila kriterij do 32 godine i eto me tako u Barceloni. Radim u jednom umjetničkom centru, a posao se poklapa s onime što sam diplomirala i bio je točno opisan na natječaju. Pomažem oko katalogizacije i inventarizacije biblioteke, arhiva i baštine, slika, skulptura i slično, priča Vedrana.

No nisu svi bili te sreće i nekima je "koma" na poslu, prenosi nam iskustva nekih svojih kolega. Poznati po siesti, ako ste kod Španjolaca na Eurodyseyi, dobiti ćete i pravi godišnji. - Ja sam svoj iskoristila za 10 dana putovanja po Baskiji, Bilbau, Gerniki, San Sebastianu, Tolosi, Pamploni, a vikende sam iskoristila za putovanja po Kataloniji, Valenciji, Figueresu i Costa Bravi, Igualadi, Sitgesu. Sve su to dragocjena iskustva i osobno mi je žao što sam tek sad otišla negdje. Da mogu opet, svaki semestar bih tražila novi grad i(li) zemlju, a ovo je prvi put da mi je netko platio jer sam išla u školu, sa smijehom zaključuje Vedrana.

Martina Draščić studentica je kulturologije i spada među one koji su nešto duže čekali svoju Eurodyseyu. Doduše ne zbog navale, već zbog osobne odluke da se najprije treba završiti fakultet a potom zaposliti, što u Hrvatskoj nije lako. Ovaj program to znatno olakšava.

- Živim u Murciji u Španjolskoj, a radim na jednom privatnom sveučilištu u uredu za protokol. Iskustva euroodisejaca su različita. U Murciji se za smještaj euroodisejci moraju snaći sami nakon

prvog mjeseca boravka. To je bio izazov! Nov si u nepoznatoj zemlji, i to u regiji u kojoj se ne govori Castellano, nego Murciano i trebaš napraviti 40 poziva jer naravno nitko ne želi iznajmiti stan na samo nekoliko mjeseci, zaključuje Martina.

Putovanja oplemenjuju život

Iz Vodnjana se u Portugal uputila Ana Mirko- vić. - Mislim da ništa ne obogaćuje nečije znanje i svjesnost različitih načina razmišljanja i življenja kao putovanje. Istru vidim kao svoju bazu i dom, jer naravno tu su obitelj i prijatelji, ali nekad je potrebno maknuti se od svakodnevnih rutine. To je samo jedan od mnogih razloga zašto sam se prijavila. Kod odabira

U studenom novi natječaj

Budući da postoji veliki interes za sudjelovanje u ovom programu, Istarska županija svake dvije godine objavljuje natječaj za prikupljanje prijava radi utvrđivanja liste kandidata za sudjelovanje u programu. Natječaj će u studenom biti objavljen u Glasu Istre i na službenim stranicama Istarske županije.

regije Madeire u kojoj želim odrađivati svoj poslovni staž, presudilo je nekoliko elemenata. Prvi je bio portugalski jezik koji sam htjela savladati, što se još uvijek nije dogodilo jer sam pretežno okružena Španjolicima, tako da ću biti jedna od rijetkih koja se vratila iz Portugala pričajući španjolski, ali znam naručiti kavu i na vrlo tečnom portugalskom reći kako ne pričam portugalski, govori uz smjeh Ana i dodaje:.

-Tu je naravno i posao koji bi odgovarao mojim kvalifikacijama a Madeiri

me privukla i priroda, more i planine na relativno malom prostoru. Stoga, svaki slobodan trenutak provodim pješajući po planinama i po popularnim "levadama", kanalima koji služe za dovod vode s planina na poljoprivredna područja, kaže nam.

Nije se gastronomija dopala samo euroodisejcima koji borave u Istri, i oni "naši" otkrili su blagodati prehrane. - Ovisna sam o marakuji, voću koji je kod nas nemoguće kupiti, a ovdje je ima na svakom koraku. Ana radi u Funchalu, najvećem gradu na otoku, u samom centru grada u nekadašnjem Isusovačkom koledžu.

- Radim vođene ture na engleskom jeziku za posjetitelje. Posao je vrlo lagan, iako je na početku trebalo usvojiti mnogo informacija o samoj lokaciji. Sama svrha tura, osim predstavljanje koledža posjetiteljima, humanitarnog je karaktera, jer se kroz kupljene karte i donacije, prikuplja novac za pomoć u obrazovanju studenata slabije platežne moći. To mi nekako čini moj posao još i dražim.

Svoje je dojmove ispričala i jedna Vrsarka koja se nalazi upravo tamo odakle potječu naše prve sugovornice. Dok su Jeanne i Beatrice iz velikog Pariza pobjegle u Istru, ova se sudionica uputila u prijestolnicu Francuske. Unatoč skupoći i neurednosti grada, ona ne žali ni za čim. Sve u svemu, čini se, da je svatko od sudionika mogao iz programa izvući ono zbog čega je prvotno i osmišljen. Prije svega, da mladima omogući stjecanje profesionalnog iskustva, da nauče ili usavrše strani jezik te da naposljetku iskuse živjeti na stranom terenu.

Program je ujedno i sjajna promocija regije jer oni koji u Istru stignu preko Eurodyseye, glas šire dalje. Ovogodišnja ekipa teško da bi mu našla ikakvu zamjerku. Ipak, Beatrice nadodaje kako bi se tečaj hrvatskog trebalo održavati tijekom čitavog boravka. I Vedrana bi preokrenula "jezične stvari". - Nije fora biti 4 tjedna u grupi s Azijatima koji slabo govore i engleski, a kamoli španjolski, kaže. Koordinatorica programa za Istarsku županiju Gordana Širol, smatra da je ipak najveća prepreka ona financijske prirode.

-Naime, svaka regija domaćin, pokriva trošak boravka sudionika na njenom području, intenzivnog tečaja jezika, boravka, kulturnih aktivnosti, gradskog prijevoza te naknade za životne troškove, zaključila je Širol.

